

Rusza PROSUMENT – program priorytetowy wspierający rozproszone odnawialne źródła energii

Adam Kopec

W roku 2014 Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) uruchomił nowy program PROSUMENT, który będzie wspierał, w latach 2014-2022, budowę małych instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł.

Celem programu jest ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł, poprzez zakup i montaż małych instalacji lub mikroinstalacji OZE.

Program jest ukierunkowany na promowanie nowych technologii OZE oraz postaw prosumenckich (podniesienie świadomości inwestorskiej i ekologicznej), a także rozwój rynku dostawców urządzeń i instalatorów oraz zwiększenie miejsc pracy, w tym sektorze.

Prosument stanowi kontynuację i znaczne rozszerzenie zakończonego w 2014 roku programu priorytetowego „Dopłaty na częściowe spłaty kapitału do kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych w budynkach mieszkalnych”.

Planowany budżet programu wynosi 800 mln zł na lata 2014-2022, z możliwością zawierania umów kredytu do 2020 roku.

Sposoby wdrażania programu

Program będzie wdrażany na trzy sposoby:

1. poprzez jednostki samorządu terytorialnego (jst) i ich związki:
 - pożyczki wraz z dotacjami dla jst,
 - wybór osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych lub spółdzielni mieszkaniowych (dysponujących lub zarządzających budynkami wskazanymi do zainstalowania małych lub mikroinstalacji OZE) należy do jst,
 - nabór wniosków od jst w trybie ciągłym, prowadzony przez NFOŚiGW,
 - kwota pożyczki wraz z dotacją $\geq 1\,000$ tys. zł;
2. za pośrednictwem banku:
 - środki udostępnione bankowi wybranemu w przetargu, z przeznaczeniem na dotacje i udzielanie kredytów bankowych,
 - nabór wniosków od osób fizycznych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, w trybie ciągłym, prowadzony przez bank,
 - oprocentowanie kredytu w skali roku 1%,
 - maksymalny okres kredytowania wynosi 15 lat od daty zawarcia umowy kredytu,
 - maksymalny okres realizacji inwestycji wynosi 18 miesięcy od daty zawarcia umowy kredytu,

- bank będzie pobierał prowizję od udzielonego kredytu do 3% niespłaconej kwoty w pierwszym roku i do 1% w latach kolejnych;

3. za pośrednictwem Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW):

- środki udostępnione WFOŚiGW z przeznaczeniem na udzielenie pożyczek wraz z dotacjami,
- nabór wniosków od osób fizycznych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, w trybie ciągłym, prowadzony przez WFOŚiGW, które podpiszą umowę.

W latach 2014-2015 uruchomiona zostanie część pilotażowa programu na kwotę 400 mln zł, w tym:

- 100 mln zł dla jednostek samorządu terytorialnego,
- 200 mln zł dla wybranego w drodze postępowania przetargowego banku,
- 100 mln zł dla Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem, w ubiegłym roku Narodowy Fundusz ogłosił nabór wniosków dla samorządów i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W styczniu bieżącego roku ogłosił nabór wniosków dla banków zainteresowanych współpracą z NFOŚiGW w realizacji programu „Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii poprzez banki”.

W ramach wdrażania programu poprzez jednostki samorządu terytorialnego, do końca 2014 roku wnioski o wsparcie złożyło 15 gmin na łączną kwotę 48,7 mln zł. Wnioski te są obecnie oceniane i niebawem będą podpisywane umowy.

Z województwa pomorskiego wnioski o dofinansowanie złożyły cztery gminy: Kobylnica, Słupsk, Tuchomie i Żukowo. Mieszkańcy tych gmin mogą dowiadywać się w urzędach gmin o możliwościach wsparcia z programu.

Kolejnym sposobem wdrażania programu jest wdrażanie poprzez banki. Ta forma umożliwi poszerzenie dostępu do dofinansowania osobom fizycznym.

Z końcem stycznia br. Narodowy Fundusz zakończył przyjmowanie wniosków od banków. Na początku lutego ogłoszono, że wniosek na udostępnienie środków, na udzielanie w 2015 r. kredytów banko-

wych łącznie z dotacją, złożył Bank Ochrony Środowiska S.A. Bank dysponuje placówkami w każdym województwie. Niebawem powinna być podpisana umowa Funduszu z Bankiem. Beneficjenci mogą kierować zapytania o możliwości dofinansowania, terminy uruchomienia przyjmowania i obsługi wniosków bezpośrednio w centrali Banku Ochrony Środowiska w Warszawie, tel. infolinii (22) 571 33 33 lub śledzić stronę internetową NFOŚiGW.

Na terenie województwa pomorskiego informację na ten temat można również uzyskać w następujących oddziałach Banku Ochrony Środowiska S.A.:

- Gdańsk, (trzy oddziały), tel. (58) 301 12 75, 323 41 06, 340 14 75;
- Gdynia, tel. (58) 661 15 20, 661 15 76;
- Sopot, tel. (58) 340 49 30/32/33/34/35;
- Słupsk, tel. (59) 842 36 32;
- Elbląg, tel. (55) 230 81 01/05/06.

Banki będą przyjmować wnioski bez rejonizacji.

Trzecim sposobem wdrażania programu jest wdrażanie za pośrednictwem WFOŚiGW. Do końca ub. roku siedem Funduszy (we Wrocławiu, w Gdańsku, w Olsztynie, w Szczecinie, w Krakowie, w Rzeszowie i w Toruniu) złożyło wnioski i podpisało umowy na udzielanie pożyczek łącznie z dotacjami. Łączna kwota środków z przeznaczeniem na zawieranie umów z beneficjentami w latach 2014-2015 wynosi 85,04 mln zł.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku ogłosił już konkurs pod nazwą „PROSUMENT DLA POMORZA – Zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii” (edycja 2014-2015). Ogólne zasady konkursu opierają się na programie „Prosument”.

Uczestnikami konkursu mogą być:

- wspólnoty mieszkaniowe zarządzające budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi,
- spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi.

Zgłoszenia konkursowe należy przysyłać na adres Funduszu (ul. Straganiarska 24 - 27, 80-837 Gdańsk) w formie pisemnej, wraz z załącznikami.

Wnioski są przyjmowane w trybie ciągłym i nie dłużej niż do końca roku 2015 lub do momentu wyczerpania dofinansowania. Do konkursu mogą być zgłoszone przedsięwzięcia realizowane na terenie województwa pomorskiego.

Więcej informacji o konkursie, druki wniosku i wymagane załączniki można znaleźć na stronie internetowej funduszu: www.wfosigw.gda.pl, zakładka PROSUMENT lub uzyskać telefonicznie: 58/305 56 31.

A oto krótkie przypomnienie ogólnego zakresu programu PROSUMENT.

Kto może skorzystać z programu?

Z programu mogą skorzystać:

1. osoby fizyczne posiadające prawo do dysponowania budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym albo prawo do dysponowania budynkiem w budowie,
2. wspólnoty mieszkaniowe zarządzające budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi,
3. spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi.

Przez „dysponowanie” nieruchomością należy rozumieć:

- a) prawo własności (w tym współwłasność),
- b) użytkowanie wieczyste.

Przedmiot dofinansowania

Dofinansowanie przedsięwzięć obejmuje zakup i montaż nowych instalacji i mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii do produkcji:

- energii elektrycznej lub
- ciepła i energii elektrycznej (połączone w jedną instalację lub oddzielne w budynku),

dla potrzeb budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wielorodzinnych, w tym dla wymiany istniejących instalacji na bardziej efektywne i przyjazne środowisku.

Program nie przewiduje dofinansowania dla przedsięwzięć polegających na zakupie i montażu wyłącznie instalacji źródeł ciepła.

Rodzaje przedsięwzięć

Finansowane będą instalacje do produkcji energii elektrycznej lub do produkcji ciepła i energii elektrycznej wykorzystujące:

- źródła ciepła opalane biomasą, pompy ciepła oraz kolektory słoneczne o zainstalowanej mocy do **300 kWt**,
- systemy fotowoltaiczne, małe elektrownie wiatrowe oraz układy mikrokogeneracyjne (w tym mikrobiogazownie) o zainstalowanej mocy elektrycznej do **40 kWe**.

Dopuszcza się zakup i montaż instalacji równolegle wykorzystującej więcej niż jedno odnawialne źródło energii w jednym budynku mieszkalnym (o ile jest to uzasadnione technicznie i ekonomicznie).

Podstawowe zasady udzielania dofinansowania

- Pożyczka/kredyt preferencyjny wraz z dotacją łącznie do 100% kosztów kwalifikowanych instalacji.
- Dotacja w wysokości do 20% (do końca 2015 r.) lub 15% (po 2015 r.) dla instalacji: źródeł ciepła opalanych biomasą, pomp ciepła i kolektorów słonecznych.
- Dotacja w wysokości do 40% (do końca 2015 r.) lub 30% (po 2015 r.) dla instalacji: systemów fotowoltaicznych, małych elektrowni wiatrowych i mikrogeneracji.
- Maksymalna wysokość kosztów kwalifikowanych od 100 tys. zł do 450 tys. zł, w zależności od rodzaju beneficjenta i przedsięwzięcia.
- Określony maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany dla każdego rodzaju instalacji.
- Oprocentowanie pożyczki/kredytu - 1%.
- Maksymalny okres finansowania pożyczką/kredytem - 15 lat.
- Wykluczenie możliwości uzyskania dofinansowania kosztów przedsięwzięcia z innych środków publicznych.

Koszty kwalifikowane przedsięwzięć

Pożyczka wraz z dotacją może być wykorzystana wyłącznie na sfinansowanie kosztów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia. Koszty te obejmują projekt instalacji, dokumentację niezbędną do uzyskania pozwoleń, koncesji, zakup, montaż oraz odbiór i uruchomienie instalacji.

Maksymalny poziom jednostkowych kosztów kwalifikowanych:

1. źródła ciepła opalane biomasą:

- kotły o załadunku ręcznym - 1 000 zł/kW,
- kotły o załadunku automatycznym - 1 600 zł/kW;

2. pompy ciepła:

- dla pomp ciepła typu powietrze/woda dla potrzeb centralnego ogrzewania (c.o.) i ciepłej wody użytkowej (c.w.u.) - 3 000 zł/kW,
- dla pomp ciepła typu powietrze/woda wyłącznie dla potrzeb c.w.u., w zależności od pojemności zasobnika 150 - 250 litrów lub powyżej 250 litrów - od 5 000 do 8 000 zł/kW,
- dla pozostałych pomp ciepła dla potrzeb c.o. i c.w.u. - 5 500 zł/kW;

3. kolektory słoneczne - 3 500 zł/kW;

4. systemy fotowoltaiczne:

- dla instalacji o mocy poniżej 10 kW - 8 000 zł/kW,
- dla instalacji o mocy od 10 do 40 kW - 6 000 zł/kW;

5. małe elektrownie wiatrowe:

- dla instalacji o mocy poniżej 10 kW - 11 000 zł/kW,
- dla instalacji o mocy od 10 do 40 kW - 6 500 zł/kW;

6. mikrogeneracja:

- dla instalacji na biogaz, o mocy poniżej 20 kWe -

40 000 zł/kWe,

- dla instalacji na biogaz, o mocy od 20 do 40 kWe - 30 000 zł/kWe,
- dla instalacji na biopłynny lub biomasę, o mocy poniżej 20 kWe - 9 000 zł/kWe,
- dla instalacji na biopłynny lub biomasę, o mocy od 20 do 40 kWe - 7 000 zł/kWe.

Program zakłada, między innymi, zakup i montaż urządzeń odpowiedniej jakości oraz określa szczegółowe wymagania techniczne dla poszczególnych instalacji. W związku z tym, jednym z warunków dofinansowania będzie przedłożenie przez beneficjenta umowy z wybranym wykonawcą, zawierającej m.in.:

- zobowiązanie do montażu instalacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zaleceniami producenta,
- potwierdzenie przez wykonawcę spełnienia wszystkich kryteriów programu priorytetowego,
- określenie przez wykonawcę gwarantowanej wielkości rocznego uzysku energii z instalacji, który to parametr może służyć do weryfikacji działania instalacji poprzez porównanie ze wskazaniami liczników wyprodukowanej energii,
- odpowiedzialność wykonawcy z tytułu rękojmi w okresie 3 lat od daty uruchomienia instalacji,
- wymagana jest wysoka jakość instalowanych urządzeń, potwierdzona dokumentami określonymi w wymaganiach technicznych oraz gwarancja producentów głównych elementów urządzeń na okres nie krótszy niż 5 lat od daty uruchomienia instalacji.

Beneficjent końcowy zobowiązany jest do ponoszenia należności publiczno-prawnych, związanych z dofinansowaniem przedsięwzięcia, w szczególności uiszczenia należnego podatku dochodowego.

Więcej szczegółowych informacji nt. programu można znaleźć na stronie internetowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zakładka: oferta finansowania/środki krajowe/programy 2015-2020/ Prosument - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii (www.nfosigw.gov.pl).

Artykuł opracowano na podstawie materiałów NFOŚiGW w Warszawie i WFOŚiGW w Gdańsku